

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2005/39/EK

(2005. gada 7. septembris),

**ar kuru groza Padomes Direktīvu 74/408/EEK attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu sēdekļiem,
to stiprinājumiem un pagalvjiem**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 95. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzi-
numu (1),

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru (2),

tā kā:

- (1) Pētījumi rāda, ka drošības jostu un ierobežotājsistēmu lietošana var palīdzēt ievērojami mazināt bojāgājušo skaitu un miesas bojājumu smagumu nelaiemes gadījumos, pat apgāšanās gadījumos. To uzstādīšana visu kategoriju transportlīdzekļos noteikti būtu nozīmīgs solis pretim satiksmes drošību uzlabošanai un tādējādi glābtu dzīvības.
- (2) Sabiedrība gūtu būtisku labumu, ja visus transportlīdzekļus apgādātu ar drošības jostām.
- (3) Eiropas Parlaments 1986. gada 18. februāra Rezolūcijā par kopējiem pasākumiem, kuru mērķis ir mazināt satiksmes negadījumu skaitu un kuri ir Kopienas satiksmes drošības programmas daļa (3), uzsvēra, ka visiem pasažieriem, arī bērniem, jānosaka par pienākumu lietot drošības jostas, izņemot sabiedriskajos pasažieru transportlīdzekļos. Tādējādi ir jānosaka atšķirība starp sabiedriskajiem pasažieru autobusiem un citiem transportlīdzekļiem attiecībā uz drošības jostu un/vai ierobežotājsistēmu obligātu uzstādīšanu.
- (4) Saskaņā ar Padomes 1970. gada 6. februāra Direktīvu 70/156/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju tipa apstiprinājumu (4) Kopienas tipa apstiprināšanas sistēma tika piemērota tikai attiecībā uz visiem jaunajiem M₁ kategorijas transportlīdzekļiem no 1998. gada 1. janvāra.

Tādējādi tikai M₁ kategorijas transportlīdzekļi, kas saņēmuši tipa apstiprinājumu pēc minētā datuma, ir jāaprīko ar sēdekļiem, sēdekļu stiprinājumiem un pagalvjiem, kas atbilst Direktīvas 74/408/EEK (5) noteikumiem.

- (5) Kamēr Kopienas tipa apstiprināšanas sistēma nav attiecināta uz visām transportlīdzekļu kategorijām, satiksmes drošības interesēs būtu jāievieš prasība transportlīdzekļos, kas pieder pie citām kategorijām nekā M₁, ierīkot tādus sēdekļus un sēdekļu stiprinājumus, kas sader ar drošības jostu stiprinājumu ierīkošanu.
- (6) Direktīva 74/408/EEK jau paredz visus tehniskos un administratīvos noteikumus, kas atļauj to transportlīdzekļu tipa apstiprināšanu, kuri pieder pie citām kategorijām nekā M₁. Tādējādi dalībvalstīm nav jāievieš papildu noteikumi.
- (7) Kopš stājusies spēkā Komisijas 1996. gada 17. jūnija Direktīva 96/37/EK, ar ko tehnikas attīstībai pielāgo Padomes Direktīvu 74/408/EEK (6), vairākas dalībvalstis jau ir noteikušas kā obligātus tajā paredzētos noteikumus attiecībā uz transportlīdzekļiem, kas pieder pie citām kategorijām nekā M₁. Ražotāji un to piegādātāji tādējādi ir attīstījuši piemērotu tehnoloģiju.
- (8) Pētījumi ir parādījuši, ka nav iespējams aprīkot sāniski vērstus sēdekļus ar drošības jostām, kas nodrošinātu tāda paša līmeņa drošību, kāds ir uz priekšu vērstos sēdekļos sēdošajiem. Drošības apsvērumu dēļ ir jāaizliedz tādu sēdekļu izmantošana dažu kategoriju transportlīdzekļos.
- (9) Noteikumiem, kas pieļauj sāniski vērstus sēdekļus ar divpunktu drošības jostu noteiktu klašu M₃ kategorijas transportlīdzekļos, ir pagaidu raksturs, līdz stājas spēkā Kopienas tiesību akti, kuros pārskatīta Direktīva 70/156/EEK un paplašināta tās darbības joma, lai apstiprinātu Kopienas modeļus visiem transportlīdzekļiem, to skaitā M₃ kategorijas autobusiem.

- (10) Attiecīgi būtu jāgroza Direktīva 74/408/EEK.

(1) OV C 80, 30.3.2004., 6. lpp.

(2) Eiropas Parlamenta 2003. gada 17. decembra Atzinums (OV C 91 E, 15.4.2004., 487. lpp.), Padomes 2005. gada 24. janvāra Kopēja nostāja (OV C 111 E, 11.5.2005., 33. lpp.) Eiropas Parlamenta 2005. gada 26. maija Nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta) un Padomes 2005. gada 12. jūlija Lēmums.

(3) OV C 68, 24.3.1986., 35. lpp.

(4) OV L 42, 23.2.1970., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Direktīvu 2004/104/EK (OV L 337, 13.11.2004., 13. lpp.).

(5) OV L 221, 12.8.1974., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar 2003. gada Pievienošanās aktu.

(6) OV L 186, 25.7.1996., 28. lpp.

(11) Dalībvalstis nespēj pietiekami labi sasniegt šīs direktīvas mērķi, proti, satiksmes drošības uzlabošanu, ieviešot obligātu drošības jostu ierīkošanu dažu kategoriju transportlīdzekļos, un darbības mēroga dēļ to var labāk sasniegt Kopiesas līmenī, Kopiesa var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šī direktīva paredz tikai to, kas vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai,

77/541/EEK (*). To drošības jostu stiprinājumi atbilst Padomes Direktīvas 76/115/EEK (**) prasībām.

Šis izņēmums ir spēkā piecus gadus, sākot no 2005. gada 20. oktobra. To var pagarināt, ja ir pieejama uzticama ceļu satiksmes negadījumu statistika un vēl vairāk ir attīstījusies ierobežotājsistēma.

(*) OV L 220, 29.8.1977., 95. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar 2003. gada Pievienošanās aktu.

(**) OV L 24, 30.1.1976., 6. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Direktīvu 96/38/EK (OV L 187, 26.7.1996., 95. lpp.).”

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU:

1. pants

Direktīvas 74/408/EEK grozījumi

Ar šo Direktīvā 74/408/EEK izdara šādus grozījumus.

1) Direktīvas 1. pantu groza šādi:

a) 1. punktam pievieno šādu daļu:

“M₂ un M₃ kategorijas transportlīdzekļus sīkāk iedala klasēs, kā noteikts I pielikuma 2. iedaļā Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 20. novembra Direktīvā 2001/85/EK, kas attiecas uz īpašiem noteikumiem transportlīdzekļiem, kurus lieto pasažieru pārvadāšanai un kuros papildus autovadītāja sēdvietai ir vairāk nekā astoņas sēdvietas (*).”

(*) OV L 42, 13.2.2002., 1. lpp.”

b) 2. punktu aizstāj ar šādu punktu:

“2. Šo direktīvu nepiemēro uz aizmuguri vēršiem sēdekļiem.”

2) Iekļauj šādu pantu:

“3.a pants

1. M₁, N₁, M₂ (III vai B klases) un M₃ (III vai B klases) kategorijas transportlīdzekļos ir aizliegts ierīkot sāniski vēršus sēdekļus.

2. Šā panta 1. punkts neattiecas uz neatliekamās medicīniskās palīdzības transportlīdzekļiem un transportlīdzekļiem, kas uzskaitīti Direktīvas 70/156/EEK 8. panta 1. punkta pirmajā ievilkumā.

3. 1. pantu turpmāk nepiemēro attiecībā uz M₃ (III vai B klases) kategorijas autobusiem ar maksimāli pieļaujamo pilno svaru, kas pārsniedz desmit tonnas, kuros sāniski vērši sēdekļi ir novietoti kopā transportlīdzekļa aizmugurē, lai veidotu integrētu salonu, kurā ir līdz desmit sēdekļiem. Šādus sāniski vēršus sēdekļus aprīko vismaz ar pagalvjiem un divpunktu drošības jostām ar pievilksanas ierīci, kuru modelis ir apstiprināts saskaņā ar Padomes Direktīvu

3) Direktīvas II pielikumu groza šādi:

a) 1.1. punktu aizstāj ar šādu punktu:

“1.1. Šā pielikuma prasības nepiemēro uz aizmuguri vēršiem sēdekļiem vai pagalvjiem, ar ko aprīkoti šādi sēdekļi.”

b) 2.3. punktu aizstāj ar šādu punktu:

“2.3. “sēdekļis” ir konstrukcija, kas var būt vai nebūt transportlīdzekļa korpusa sastāvdaļa, kam ir apvalks un kas paredzēta sēdēšanai vienam pieaugušam cilvēkam. Šis termins attiecas gan uz atsevišķiem sēdekļiem, gan uz sola daļu, kas paredzēta sēdēšanai vienai personai.

Atkarībā no tā novietojuma sēdekli definē šādi:

2.3.1. “uz priekšu vērsts sēdekļis” ir sēdekļis, ko var izmantot, transportlīdzeklim pārvietojoties, un kas ir vērsts uz transportlīdzekļa priekšpusi tādējādi, ka sēdekļa vertikālā simetrijas plakne veido leņķi mazāku par + 10° vai - 10° attiecībā pret transportlīdzekļa vertikālās simetrijas plakni;

2.3.2. “uz aizmuguri vērsts sēdekļis” ir sēdekļis, ko var izmantot, transportlīdzeklim pārvietojoties, un kas ir vērsts uz transportlīdzekļa aizmuguri tādējādi, ka sēdekļa vertikālā simetrijas plakne veido leņķi, mazāku par + 10° vai - 10° attiecībā pret transportlīdzekļa vertikālās simetrijas plakni;

2.3.3. “sāniski vērsts sēdekļis” ir sēdekļis, kas izvietots attiecībā pret transportlīdzekļa vertikālās simetrijas plakni tā, ka tas neatbilst nevienai no definīcijām, kas iepriekš dotas 2.3.1. vai 2.3.2. punktā.”

c) 2.9. punktu svītro.

4) Direktīvas III pielikuma 2.5. punktu aizstāj ar šādu punktu:

“2.5. “sēdekļis” ir konstrukcija, ietverot tās apvalku un stiprinājuma savienotājelementus, kuru var piestiprināt transportlīdzekļa korpusam un kura paredzēta lietošanai transportlīdzeklī un viena vai vairāku pieaugušo pasažieru sēdēšanai.

Atkarībā no tā novietojuma sēdekli definē šādi:

2.5.1. "uz priekšu vērsts sēdeklis" ir sēdeklis, ko var izmantot, transportlīdzeklim pārvietojoties, un kas ir vērsts uz transportlīdzekļa priekšpusi tādējādi, ka sēdekļa vertikālā simetrijas plakne veido leņķi mazāku par $+ 10^\circ$ vai $- 10^\circ$ attiecībā pret transportlīdzekļa vertikālās simetrijas plakni;

2.5.2. "uz aizmuguri vērsts sēdeklis" ir sēdeklis, ko var izmantot, transportlīdzeklim pārvietojoties, un kas ir vērsts uz transportlīdzekļa aizmuguri tādējādi, ka sēdekļa vertikālā simetrijas plakne veido leņķi, mazāku par $+ 10^\circ$ vai $- 10^\circ$ attiecībā pret transportlīdzekļa vertikālās simetrijas plakni;

2.5.3. "sāniski vērsts sēdeklis" ir sēdeklis, kas izvietots attiecībā pret transportlīdzekļa vertikālās simetrijas plakni tā, ka tas neatbilst nevienai no definīcijām, kas iepriekš dotas 2.5.1. vai 2.5.2. punktā."

5) Direktīvas IV pielikumu groza šādi:

a) 1.1. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"1.1. Šajā pielikumā izklāstītās prasības attiecas uz N_1 , N_2 vai N_3 kategorijas transportlīdzekļiem un tiem M_2 un M_3 kategorijas transportlīdzekļiem, uz ko neattiecas III pielikums. Izņemot 2.5. punktu, minētās prasības attiecas arī uz sāniski vērstiem sēdekļiem visās transportlīdzekļu kategorijās."

b) 2.4. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"2.4. Visiem sēdekļiem, ko var salocīt uz priekšu vai kam ir nolaižamas atzveltnes, automātiski jābloķējas normālā stāvoklī. Šī prasība neattiecas uz sēdekļiem, kas ierīkoti ratiņkrēslu vietās M_2 vai M_3 kategorijas I, II vai A klases transportlīdzekļos."

2. pants

Īstenošana

1. No 2006. gada 20. aprīļa attiecībā uz sēdekļiem, to stiprinājumiem un pagalvjiem, kas atbilst šajā direktīvā noteiktajām prasībām, dalībvalstis:

a) neatsakās piešķirt EK tipa apstiprinājumu vai valsts tipa apstiprinājumu attiecībā uz transportlīdzekļa tipu;

b) neaizliedz jaunu transportlīdzekļu reģistrāciju, pārdošanu vai ekspluatācijas uzsākšanu.

2. No 2006. gada 20. oktobra attiecībā uz sēdekļiem, to stiprinājumiem un pagalvjiem, kas neatbilst šajā direktīvā noteiktajām prasībām, dalībvalstis attiecībā uz jauna tipa transportlīdzekļiem:

a) vairs nepiešķir EK tipa apstiprinājumu;

b) atsakās piešķirt valsts tipa apstiprinājumu.

3. No 2007. gada 20. oktobra saistībā ar sēdekļiem, to stiprinājumiem un pagalvjiem, kas neatbilst šajā direktīvā noteiktajām prasībām, dalībvalstis:

a) uzskata, ka atbilstības sertifikāti, kas ir kopā ar jauniem transportlīdzekļiem, vairs nav derīgi, piemērojot Direktīvas 70/156/EEK 7. panta 1. punktu;

b) atsaka jaunu transportlīdzekļu reģistrāciju, pārdošanu vai ekspluatācijas uzsākšanu, izņemot gadījumus, kad izmanto Direktīvas 70/156/EEK 8. panta 2. punktu.

3. pants

Pārņemšana

1. Līdz 2006. gada 20. aprīlim dalībvalstis pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

2. Tās piemēro minētos pasākumus no 2006. gada 21. aprīļa.

3. Dalībvalstīm pieņemot minētos pasākumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāma šāda atsaucē.

4. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to savu tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

4. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

5. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Strasbūrā, 2005. gada 7. septembrī

Eiropas Parlamenta vārdā —

priekšsēdētājs

J. BORRELL FONTELLES

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

C. CLARKE